Ч. 279. Пятниця 12 (25) грудня 1903 Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провинциї:

на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(З угорского парляменту. — Промова Папи до Колеґії. — З далекого всходу).

Підчас коли всі инші парляменти вже давно спочивають, угорский ще вчера радив над континґентом рекрутів і — не урадив нічого. Президент міністрів ґр. Тіса виступив знову остро против обструкциї і сказав, що она руйнує парлямент та підкопує значінє держави в хвили, коли мають бути заключені договори торговельні. Ми — казав Тіса — стоїмо на засаді спільної армії, бажаємо собі одностайної команди і одностайної управи, щоби армія призначена для спільної оборони була як лиш можна сильною до оборони, особливо вже в виду положеня на всході. Дальше заявив Тіса, що рішив ся не скорше відступити від борби, до котрої станув, аж вичерпають ся всі средства конституцийні, які має до розпорядимости. З виїмкою 12 або 15 членів опозициї бажає нині цілий парлямент повороту до нормальної парляментарної роботи.

Чи тих 12 або 15 послів гадає, що на поли язика команди осягнуть то, що доси більшости не удало ся осягнути? Чи посли ті думають, що то єсть народна політика, котра нарід мадярский робить нездібним до діланя в виду положеня на Балкані? Заколот на Балкані у всякім случаю впливає дуже на інтереси угорскі, длятого треба конче, щоби Угорщина була зовсім рівноправною частию европейскої монархії, котрої голос в тих справах єсть рішаючий. Президент кабінету не хоче представляти положеня на Балкані в чорнійших красках, як оно єсть дійстно. Не каже, що там настане всесьвітний заколот, але то позволить собі сказати, що для розвою тамошних подій має то велике значінє і повагу. Правительство не може допустити до того, щоби в армії творили ся люки і длятого видало на січень провізоричне зарядженє. Обструкция могла би ще потягнути ся кілька неділь, але не принесе обструкционістам ніякого хісна ані плодів, а робить лиш страшний біль многим синам народу. Для правительства то дуже прикро, що мусить покликувати резервістів запасових, переважно батьків родини. Проклятє спаде на тих, котрі то спричинили.

По тих словах президента відозвали ся ґрімкі „Eljen!“ на правици, а крик на лівици і на тім перервано засіданє а слідуюче назначено на день 28 грудня.

Папа Пій X. приймав вчера кардиналів і пралати, котрі висказали єму ґратуляцию з нагоди зміни року. Папа у відповіди своїй сказав, що вертеп вифлеємский єсть школою, в котрій кождий християнин учить ся правдивого християньского житя, а кожда суспільна верства дістає в нім примір доброти і терпеливости. Наконець згадав Папа про трудности в теперішних часах і сказав, що здає ся на то, що Спаситель обіцяв в церкві.

Положенє на далекім всході стало дуже ґрізне, а хоч, як з Льондону доносять, перед весною не можна сподіватися вибуху війни межи Россиєю а Японією, то все-таки ситуация єсть така, що без війни майже не обійде ся, хоч ані цар ані мікадо певно не хотять війни і раді би всі непорозуміня марно полагодити. В Анґлиї настало велике занепокоєнє, бо всі переконані, що війна на далекім всході зашкодила би інтересам Анґлиї та спонукала би і єї до збройного виступленя. Та й з Пекіну і Ню-Йорку надходять непокоячі вісти. З Пекіну доносять, що тамошнє японьске посольство одержало офіциальне повідомленє о тім, що наспівша недавно тому відповідь Росиї на японьскі жаданя єсть недостаточна, та що по всій імовірности заносить ся на війну. З Ню-Йорку доносять знову, що японьске правительство старало ся в тамошних банках затягнути позичку і не таїло ся з тим, що гроші призначені на війну. Заходи сї вістали без успіху, а то длятого, що — як в банкірских кругах одно-

2)

Диманти і перли.

(Природописно-культурна розвідка. — Написав К. Вербин).

I.

(Дорогоцінности сербскої королевої Драґи на продаж. — Судьба французских коронних ювелів. — Дорогоцінні камені, їх значінє і їх история).

(Дальше).

В короні теперішної анґлійскої королевої Александри знаходить ся диямант, котрий не лиш сам по собі має велику вартість, але ще й яко німий сьвідок давної культури та історичних подій всхідної Індиї від найдавнійших часів аж до половини девятнайцятого століття, має велике значінє. Той диямант зве ся „Коґінур“ або „Гора сьвітла“ і важить тепер 106 каратів. Єго история єсть слідуюча:

Як история стародавних народів і пануючих у них родів губить ся в глубокій темряві давно минувшої бувальщини, так губить ся і история сего великого диямайта в темряві переказів, котрих початок вяже ся зі славним індийским епосом званим Магабгарата. В сім епосі розповідає ся про державу якихсь Пандів або дітий сонця, в котрій столицею було місто Індрапаста над сьвятою рікою Джумна, що стояло на тім місци, де нині стоїть місто Дельгі.

Було то дуже богате місто; улиці в нім були виложені золотними плитами, а їх скроплювано найдорогоцінніийшими пахощами. Палати в місті сьвітили ся від золота і диямантів та инших дорогоцінних каменів. Коли Панду вимерли, минула ся величавість їх столиці. Віра в Індру, найвисшого бога, що їздив по небі возом, до котрого було запряжених 10.000 коний, мусіла зробити місце вірі в сьвяту Трімурті (трійцю); всі три боги, Брама, Вішну і Шіва, заняли приналежне їм місце, а послідному з тих богів віддавано найбільшу честь і ставлено для него найбільше сьвятинь. В одній з тих сьвятинь була в тих часах статуа божка Брами, а в єї голові замість ока сьвітив ся величезний диямант таким сьвітлом, що вороги, котрі напали були на місто, захланним оком споглядали на него. Побожні Ґінду гадали, що сьвяте місце охоронить сей диямант; але они перечислили ся, бо вороги видовбали єго з ока божка і забрали.

Після иньшого оповіданя настала була около року 1500 перед Хр. в Індиї люта борба межи двома пануючими родами, котра тягнула ся через кілька поколінь. Один із тих суперників, іменем Карна, дістав був від божка Брами на знак єго ласки і помочи дуже красний сьвітачий камінь; але пізнійше стратив ласку у того бога і погиб в битві, а єго щасливий противник забрав єму всю єго зброю і всї скарби, а між тими також і згаданий диямант. Він поборов ще й других своїх противників і так став володітелем цілої Індиї. Диямант переходив відтак в спадщині з одного короля на другого і тут губить ся вже дальша история сего диямайта.

Аж в 1304 р. удало ся цісареви з Дельгі Алла-уд-діновн покорити раджу (князя або володітеля) з Мальви, котрий мав згаданий диямант і так стати ся єго властителем. Але Алла-уд діна отроїли, єго держава розпала ся, а раджа Ґіндів з Аґри здобув край і дістав диямант в свої руки.

З початком шіснайцятого століття впав був Бабер, шестий потомок великого Тамерляна, володітеля Монґолів, до Індиї і оснував там в Дельгі монгольску державу. Підчас коли він порав ся з безсильним володітелем сего міста, син єго Гумаян побив в 1526 р. раджу з Аґри і в імени свого батька забрав диямант. Так стало ся, що в Дельгі настала нова династия і наймогутнійше цісарство в Індиї. Через дві сотки літ позіставав Коґінур в посіданю монгольских цісарів, але по сім часї майже аж до найновійших часів сповняло ся давнє проклятє Ґіндів, після котрого має спасти нещастє на кождого, хто би поважив ся забрати Коґінур родови Вікрамадітия, найбільшого на всї часи індийского володітеля.

Перший, що забрав той диямант, великий Алла-уд-дін, погиб від отрої, котрої дав єму напити ся єго ґенерал Кафур, що з невільника, видобув ся був аж на так високе становище. Гумаян стратив свою державу і втік. Єго син Акбар, що осів на троні, сам собі смерть зробив. Акбара найстаршого сина і наслідника, Єгангіра, скинув з престола єго власний син Єган і він помер у вязници. Шах

душно говорять — поминаючи вже все инше, теперішні домашні потреби фінансові не дозваляють давати позички заграници. Так само старала ся і Росия затягнути позичку в Америці, але також надармо.

Як з Токіо доносять, японьске правительство зажадало длятого від Росиї зміни у відповіди росийского правительства, бо тота відповідь виключає Японію зовсім від Манджуриї, а в Кореї предкладає рівне становище для обох держав. Послідна нарада японьского правительства постановила також стояти непохитно при мінімум тих жадань, які Японія предложила Росиї в ноті з 24 жовтня.

Новинки.

Львів дня 24-го грудня 1903.

— **Іменованя.** П. Міністер судівництва надав посади судових ад'юнктів: др. Казим. Мошиньскому в Косові, Алекс. Гільбріхтови в Тисьменици, др. Людв. Смоленьскому в Войнилові, Йос. Яблоньскому в Калуши і іменував ад'юнктами авскультантів: Андр. Сечку до округа висшого суду краєвого у Львові, д-ра Сев. Ґерстмана до Мостів великих, Ник. Косиньского до Мільниці, Евст. Залевского до Зборова, Ад. Штавфера до Чесанова, Володим. Сабата до Гвіздця, Ром. Дунина до Потока золотого, Павла Полю до Луки, Мар. Юркевича до Заболотова і Тому Милковского до Монастириск.

— **Маршалком Ради повітової** в Сяноці вибрано п. Володимира Трусколяского, посла на сойм краєвий, а его заступником о. Генр. Поляньского, греко-кат. пароха в Юрівци.

— **З ц. к. краєвої Ради шкільної.** Ц. к. краєва рада шкільна затвердила вибір: о. Іляр. Герасимовича на духовного члена греко-кат. обряду до ц. к. окружної ради шкільної в Скалаті; Йос. Декера управителя 5-кл. школи мужеской в Ліську до тамошної окружної ради шкільної; Льва Борачка управителя 4-кл. школи мужеской в Перегиньску на представителя учительства до ц. к. окружної ради шкільної в Долині. — Ц. к. краєва рада шкільна іменувала в школах народних: Володисл. Вана управителем, Андр. Полька, Йос. Хомицкого і Володисл. Матушкевича учителями 6-кл. школи мужеской в Городку, Конст. Белтовского управителем, Соф. Пог, Ант. Скоробогату і Кар. Гошардову учительками 6-кл. школи женьскої в Городку, Володим. Качмарского управителем і Евгенію Смагу учителькою 2-кл. школи на передмістю львівскім в Городку, Фр. Єзерского учителем 1-кл. школи на передмістю черляньскім в Городку, о. Фр. Влодарчика римо-кат. катихитом. 4-кл. шк. в Озерянах, Стан. Заклику учителем 4-кл. школи мужеской в Яворові, Ник. Керницкого учителем 4-кл. школи в Ягольници. — Учителями 1-клясових шкіл іменовані: Ів. Чабановский в Гуменци, Володим. Ґофрик в Ваневі, Павлина Миханцьо в Глуховичах, Генр. Запетівна в Яковичах, Анна Мсцивуєвска в Бапучині, Юл. Розумкевич в Годинях і Елеон. Пшепюрска в Коханівці. — Ц. к. краєва рада шкільна постановила вилучити громаду Гориславиці в мостискім повіті з округа шкільного в Радохонцях і з'орґанізувати в Гориславицях 1-клясову, а в Радохонцях 2-клясову шкосу. — Ц. к. краєва рада шкільна постановила будову 2-кл. школи в Чернилеві, тернопільского повіта, при помочи шкільного фонду краєвого.

— **З ц. к. Дирекциї почт.** Новий уряд почтовий заведено від дня 1 грудня 1903 в Утіховичах, перемишляньского повіта. Округ доручення нового уряду почтового будуть становити обшари двірскі і громади: Утіховичі, Осталовичі, Тучне, Жидовичі і оселя Добраниця. — При уряді почтовім в Касперівцях заведено від дня 21 грудня с. р. службу сільского листоноса для громад Щитівці, Кулаківці і Городок. а натомість з днем 20-го грудня с. р. знесено почтову складницю в Щитівцях. Службу буде повнити листонос шість разів в тижни.

— **Знесенє дорогового мита.** Рада повітова в Хшанові ухвалила на однім із своїх послідних засідань знести в цілім повіті почавши від дня 1 січня 1904 дорогові і мостові мита на всіх повітових дорогах. Убуток, який знесене тих мит принесе повітовому фондови, обчислено на 24.000 корон, котрі будуть покриті додатками до податків.

— **Торжество в „Соколі".** Ві второк вечером відбуло ся торжественне засіданє старшини „Сокола" у Львові, на якім в присутности численно зібраних гостий відслонено портрет першого і довголітного голови „Сокола" п. Василя Нагірного. На се торжество прибув також запрошений п. Нагірний. Засіданє отворив теперішний голова „Сокола" п. Альфред Будзиновский і в довшій промові начеркнув історию „Сокола" від часу его заснованя, т. є. від 1892 р. та розвиток товариства завдяки своєму першому і довголітному голові п. Василеви Нагірному, якого портрет буде окрашати сокільню. По промові відслонено портрет, почім п. Нагірний зворушеним голосом подякував за честь і побажав „Соколови" як найкрасшого розвитку. Торжество покінчило ся відсьпіванєм сокільского і народних гимнів.

— **Аматорске представленє** відбуде ся в Золочеві в день загальних зборів тамошної філії „Просьвіти" в суботу, 26-го с. м. Представленє устроюють члени читальні „Просьвіти" з Городилова і відограють комедию Кл. Алексович: „Заморочена" і комедию Ст. Недолі „Урльопники". Близшу відомість подадуть афіші.

— **Крадіж в церкві.** З шафки, стоячої в церкві сьв. Николая при ул. Жовківскій у Львові, украв в неділю по полудни невислідженний злодій дві підставки до трираменних ліхтарів з хіньского срібла.

— **Пригода на зелізници.** З Черновець доносять: Селянин з Лягучен-Тевтулуй, Іван Черкавский, переїздив оногди вечером через зелізничий шлях між стациями Слободія-Раранче і Легученами. В хвили, коли був на середині шляху, надїхав нагле поїзд. Один кінь упав убитий на місци, а другий сильно покалічений. Передна часть воза розлетіла ся на кусники. Чайковский і сидячий на возї паробок Іван Книсьвицкий потерпіли тяжкі рани.

Єган прожив кілька страшних літ, аж его син казав єму видовбати очи, а відтак і убити. Авруиґзебе, убийник свого батька і своїх чотирох братів, жив через 49 літ у вічнім страху, бо бояв ся, що его постигне така сама судьба, і остаточно таки не міг єї уйти. Єго покинули всі его приятелі і войско, а навіть і его син Мурад, котрого він найлїпше любив. Він погиб з рук убийників, проклинаючи в послідній хвили свою дитину. Подібна страшна судьба стрітила і его наслідників.

В 1739 р. настала була сумна подія в історії Індиї. Перский король, шах Надір довідав ся о величезних скарбах в Індиї та й о роздорах, які настали були у великій монґольскій державі. На троні в Дельгі сидів під ту пору султан Магмуд Бадшах. Він не міг дати собі ради з нападами Магараттів та з ворохобником Суббахом з Декану. Сей послідний завізвав був Надіра на поміч і шах вирушив з великим войском до Індиї просто на столицю Дельгі. Султан хотів боронити ся і виступив з войском проти ворога, але зрада его власних полководців спонукала его піддати ся шахови добровільно. Він впав єму до ніг і просив помилуваня. Шах Надір обіцяв єму, що буде жити з ним в дружбі, але зажадав сплати воєнних коштів, на що Магмуд і згодив ся. Все було би може й добре скінчило ся, як би не Когінур та й не ворохобня, яка вибухла в місті. Ворохобня стала ся лиш знаком для страшної різиї і рабунку в Дельгі. Тоді згинуло там більше як сто тисячів людий, мужчин, жінок і дітий, а шах забрав весь коронний скарб великого Моґула (султана) як золото і срібло в штабах, ювелї і перли та післав їх до Персиї до своєї палати. Лиш Когінура не було між тими скарбами, о котрого красї Надір тілько вже наслухав ся і конче хотів его мати. Де той дорогоцінний камінь подів ся і хто міг его сховати? Силою годі було щось вдіяти.

Шах Надір взяв ся на способи. Він про око посадив султана знову на престолі, а щоби ще більше его успокоїти і узискати у него довіре, заключив з ним ніби то союз і обіцяв его боронити; але рівночасно казав его і всю двірску службу строго пильнувати та слідити за ними на кождім кроці. Але все то не помогло нічого і шах взяв ся до підкупства. Єму удало ся підкупити одну з жінок султана, що мешкали окремо в жіночій палаті і тота зрадила тайну. Она розповіла, що султан Магмуд Бадшах носить Когінур зашитий в турбані на голові, котрий ніколи не скидає а навіть в ночи кладе его коло себе.

Того лиш було Надірови потреба. Він удав, що хоче вертати до свого краю та хотів би торжественно попращати ся зі своїм новим союзником. В означенім дни устроєно велике торжество і перед брамами міста уставлено для обох володітелів пишні шатра. Шах явив ся в найлїпшім строю і в своїй баранковій шапці на голові, нашитій густо дорогоцінними перлами. Султан явив ся як звичайно в своїм турбані на голові. Оба монархи повитали ся дуже сердечно і засіли до пира а з ними і всі їх достойники. По пирі стали пращати ся дуже сердечно, обняли один другого і присягли собі вічну дружбу та братню любов на превелику радість цілого двору. Можна собі подумати, як остовпів султан, коли шах, пращаючись в послідне, ніби в великого одушевленя, предложив єму, щоби они на знак своєї дружби і братньої любови поміняли ся своїми шапками! На таке повне любови предложене та ще й зі сторони побідителя годі було відмовити такої дрібнички. Але султан все-таки якось не квапив ся.

Шах не дав єму часу надумувати ся довго. Здоймив Магмутови турбан з голови і убрав ся в него а свою баранкову шапку наложив єму на голову. Султан умів добре запанувати над собою і ані найменшим рухом або якоюсь міною не показав по собі свого внутрішного занепокоєня, а шах вже був непевний, чи єму удала ся его хитра штука. Не міг вже видержати, так був цікавий. Оба володітелї ще раз повторили собі слова вірности і любови і попращавшись торжественно, розійшли ся. Надір, гнаний непевностию, ледви що забіг до свого шатра, як зараз там роззинув турбан і знайшов там на самій середині зашиту в червоний шовк золоту коробку, а в ній той ювель, котрий так давно вже хотів мати. Коли отворив коробку, диямант засьвітив до сонця так ясним сьвітлом, що Надір аж крикнув з дива: Ког-і-нур! (Гора сьвітла!) Від сеї пори й називає ся сей диямант „Когінур".

Але й Надір став ся жертвою того проклону, який держить ся того каменя. В кілька літ по тім воєннім поході збунтувало ся его войско і убило его; его трон а з ним і Когінур дістав ся в спадщині его внукови, шахови Рух, котрий вскорі по тім дістав ся в неволю одного із своїх ленників. Але Ахмет шах, володітель Афґаністану, прийшов єму на поміч і посадив его знову на троні; в заплату за то „взяв" він собі той ювель. В 1793 р. дістав ся Когінур в спадщині его внукови шахови Замаун, против котрого виступив его брат, шах Могаммед, що вів з ним довгий час війну і остаточно побив его.

Замаун, гонений з місця на місце як дика зьвірина, втік остаточно до Джеллялабаду, де его запросив до себе давний его ленник Муллах Авшік. Але той Муллах Авшік показав ся зрадником; він замкнув свого короля до вязниці і дав о тім знати шахови Могаммедови, котрий зараз післав по брата. Замаун змiркував зараз, в якій знаходить ся небезпечности і знайшов ще тілько часу, що той дорогоцінний диямант, котрий завсігди носив при собі, закопав у вязници. Коли при нім не знайдено дияманту, казав єму брат виколоти очи. Замаун, хоч вже осліплений, все-таки не стратив ще був надії, що колись дістане знову диямант в свої руки і стане володітелем; та й дійстно его третий брат визволив его з неволі, але він все-таки не хотів показати, де сховав диямант. Як то опісли стало ся, що диямант дістав ся мимо того в руки, того его брата шаха Шуджаха, того вже не знати. Чи Замуан дав ся до того наклонити братньою намовою при помочи тортурів, що викрив тайну, чи той камінь найдено случайно, того вже не знати.

— **Страшна пригода** при електричнім трамваю лучила ся дня 16 с. м. в Берлині. Віліям Давізон, англійский інжинер, що прибув з двома товаришами, аби оглянути берлинські фабрики оружия, їхав електричним трамваєм до Шарльоттенбурґа і стояв на задній плятформі воза. На розі одної улиці трамвай задержав ся; якась панна бігла до него, але кондуктор не добачив єї, дав сиґнал і віз рушив. Молода дівчина, хотячи дістати ся до воза, вискочила на ступінь задної плятформи, але втратила рівновагу і захитала ся. Тоді Давізон вхопив єї сильно за руку. Однако дівчина стратила цілком сьвідомість і замість подати ся наперед — потягнула Давізона з такою силою за собою, що обоє випали з воза на улицю. Їй не стало ся нічого, але Давізон ударив так сильно головою о асфальт, що розбив собі череп і перевезений до шпиталю за кілька годин помер. Розпука дівчини, що стала причиною єго смерти, була дуже велика. Відведено єї до дому, де показало ся, що то 17-літна дочка барона Райнбабена, німецкого міністра скарбу.

— **Шайка злодіїв.** До склепу золотника Кляфтена у Львові в ринку прийшла оногди пані Крижановска, жінка аптикаря, щоби купити ложки. Між показаними собі предметами пізнала пані Крижановска власні ложки, які їй недавно украдено. Повідомлена поліция зарядила слідство і викрила шайку злодіїв, що займали ся крадежию срібних і золотих річий. Ватажком шайки був Ліхнер, небезпечний злодій, а склад крадених річий містив ся в мешканю Мадоровичевої, жінки пекаря при улици Городецкий ч. 55. Шайка Ліхнера віддавала крадені річи Мадоровичевій, котра їх відтак продавала або заставляла, а що ходила звичайно елеґантно одіта, то єї часта поява в заставничих заведенях і у золотників не звертала на себе великої уваги. При ревізиї у Мадоровичевої найшла поліция богато дорогих річий, кількадесять заставничих карток і кільканайцять дорогих одягів. Ліхнера, Мадоровичеву і єї мужа арештовано.

— **Померли:** Єлена Німців, жена ґімназияльного професора в Яслі, дня 21 с. м. по короткій а тяжкій недузі, в 31-ім році житя; — о. Йосиф Менциньский, парох в Маластові, біцкого деканата, дня 5 с. м., в 80-ім році житя, а 55-ім сьвященьства.

Телеграми.

Букарешт 24 грудня. Сенат затвердив кредит в сумі 600.000 франків на румунські школи і церкви в Македонії.

Дрездно 24 грудня. Суд дав вчера розвід княгини Алісиї з роду Бурбонів (донції Дон Карльоса), що була віддана за кн. Віктора Фридриха Шенберґ-Вальденбурґа.

Владивосток 24 грудня. „Восточ. Вестнік" доносить, на основі інформаций з Петербурга, що намістникови всхідної Азиї адміралови Алексієви надало право рішати на місци справи, які відносять ся до держав сусїдних і видаваня заряджень, які буде уважати за потрібні. Алексієв вибрав остаточно Владивосток на свою резиденцию.

Париж 24 грудня. Міністерство справ заграничних заперечує формально вість, мов би справа російско-япаньска мала бути предложена Делькасови яко мировому судиї до рішеня.

Але й шаха Шуджаха постигла сумна судьба. Єго прогнали були з краю і він блукав ся в сьвіті, аж наконець зайшов до Кашміру, де єго приймив тамошний володітель, котрий ледви що побачив той диямант, як зараз взяла єго велика охота відобрати той камінь від свого гостя. Той намір був би єму може й удав ся, як би не слідуюча подія. В Пенджабі панував Рунджіт-Сінґ, честилюбивий володітель племени Сіхів, котрому захотіло ся оснувати велику державу. На полудни припирав єго край до анґлійских посілостий, отже він звернув ся на північ до Кашміру і по щасливім воєннім поході освободив шаха Шуджаха і приймив єго до себе. Шуджах якось одного разу вимовив ся з тим, що має ще Когінур а Рунджіт-Сінґ хоч і не знав ся на ювелях, хотів конче дістати Когінур, про котрий вже богато наслухав ся. Він обіцяв ся посадити Шуджаха знову на троні, скоро той дасть єму свій диямант. Шуджах пристав на то, але під услівєм, що дасть аж тоді, коли дійстно буде вже сидіти на престолї.

Чи Рунджіт Сінґ думав то щиро і старав ся дійстно так зробити, того вже не знати; досить, що Шуджаха стрітила тут така сама судьба як перед тим в Кашмірі. Рунджіт Сінґ держав Шуджаха в неволї в місті Лягоре а єго жінці Вуфо-Беґум позволив мешкати в місті Шадера недалеко на заході від Лягоре. Коли не міг від Шуджаха дістати диямант, старав ся дістати єго через жінку свого вязня, котрій обіцяв свою опіку і всякі вигоди, коли она дасть єму той диямант. Коли Беґум сказала, що немає, казав Рунджіт-Сінґ забрати насильно все єї майно і принести до Лягоре.

Ювелї великої вартости дістали ся тоді в руки Рунджіт-Сінґа, такі, яких він доси ще не видів, і він був переконаний, що між ними знаходить ся також і Когінур. З прочих річий задержав також дуже богато, як дорогі коври, шалї і т. п. а Беґумі відіслав назад лиш то, що їй було найпотрібнїйше. Небавком довідав ся від якогось дворака, що давнїйше був в афґаньскій службі, що між ювелями нема Когінура. Він казав тоді Беґум дуже строго пильнувати, обставив єї палату подвійним кордоном, ніхто не сьмів до неї заходити, анї звідтам виходити, а кождого, котрий виходив з палати, казав ревідувати; на конець двох найвірнійших слуг Беґуми казав замкнути до вязницї, а прочим наказав давати менше пожива як доси, та ще й сказав, що буде ще острійше поступати, доки аж не дістане Когінура.

Беґум знала, що Рунджіт не розуміє ся на ювелях і післала єму тогди кілька дуже цінних камеїв, межи тими один рубін великої вартости, так красний, що Рунджіт доси ще такого не видїв, а Беґум гадала, що їй вже удало ся обманути Рунджіта. Але й Рунджіт вже набрав ся був розуму. Він спровадив був собі з Афґаністану такого чоловіка, котрий знав ся на Когінурі, розложив перед ним всї ювелї і спитав, чи між ними єсть Когінур. Знаток відповів, що нема і що всї сесї то дрібничка в порівнаню з тим диямантом.

Рунджіта взяла тоді страшна злість і він казав ще острійше поступати з жінкою шаха. Перед тим морив голодом лиш службу, а тепер взяв ся морити і саму Беґум і єї родину. Але она два дні не їла нічого а не хотіла видати диямант. Рунджіт побачив, що тим способом не вдіє нічого і зачав знову по доброму домагати ся Когінура. Вуфо-Беґум обіцяла дати, але під услівєм, що він випустить єї чоловіка на волю і визначить єму річну платню на ціле житє. Рунджіт випустив шаха Шуджаха, але не хотів визначити платні, а Беґум заявила тоді рішучо, що не має Когінура, бо він в заставі у якогось купця в Кандагарі. Рунджіт взяв ся знову морити Беґу голодом, але й сим разом на дармо.

(Дальше буде).

Курс львівский.

Дня 23-ого грудня 1903.	платять К. с.	жадають К. с.
I. Акциї за штуку.		
Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . .	540 —	550 —
Банку гал. для торгов. по 200 зр.	—·—	260 —
Зелїз. Львів-Чернів.-Яси	578 —	588 —
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.	350 —	375 —
II. Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. 4% корон	98 50	—·—
Банку гіпот. 5% преміов.	111·50	—·—
Банку гіпот. 4½%	102 —	102 70
4½% листи застав. Банку краєв.	102 —	102 70
4% листи застав. Банку краєв. .	99 —	99 70
Листи застав. Тов. кред. 4% . .	98 90	—·—
„ „ 4% льос. в 41½ літ.	99 —	—·—
„ „ 4% льос. в 56 літ.	98·90	99·60
III. Облїґи за 100 зр.		
Пропінацийні гал.	99·80	100 50
Облїґи ком. Банку кр. 5% II ем.	102 —	—·—
„ „ „ „ 4½ %	102 —	102 70
Зелїз. льокаль. „ 4% по 200 кор.	98·90	99 60
Позичка краєв. з 1873 по 6%	—·—	—·—
„ „ 4% по 200 кор.	99·60	100·30
„ „ м. Львова 4% по 200К.	97·20	—·—
IV. Льоси.		
Міста Кракова	82 —	87·—
Австр. черв. хреста (Курс віденьский)	53 50	54 50
Угорск. черв. хреста	26·75	27.75
Іт. черв. хрес. 25 фр.	—·—	—·—
Архік. Рудольфа 20К.	65 —	68·—
Базиліка 10 К	19·15	20·15
Joszif 4 К.	8·25	9.50
Сербскі табакові 10фр.	9·50	11.—
V. Монети.		
Дукат цїсарский	11·28	11·45
Рубель паперовий	2·53	2·55
100 марок німецких	117 —	117·60
Доляр америк.	4·80	5·—

Надіслане.

— **Перший музичний календар!** В сім році появить ся перший музичний календар на рік 1904, в котрім кождий не лише музик, найде богато цікавого наукового і белетристичного материялу. Особливо той календар повинен находити ся в руках кождого руского музика і сьпівака, бо дасть єму не тільки чимало поучаючого з обсягу музики і сьпіву, але і численні а конечні для всякого музика і сьпівака інформациї. Замовляти просить ся скоро, бо на початок яко проба печатає ся релятивно невелике число примірників. Календар стоїть з пересилкою всього 1 К 10 с, а слати треба на адресу впорядчика *Р. Зарицкого*, Львів, Коперника 16 I пов.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).